

Dienst uitvoering en toezicht Energie

BESLUIT

Nummer: 101786_6-5

Betreeft: Besluit tot verlening van ontheffing aan Stichting Beheer Cluster Bergschenhoek van de plicht een netbeheerder aan te wijzen ex artikel 15 Elektriciteitswet 1998

INLEIDING EN PROCEDURE

Op 15 april 2004 heeft Agro Advies Buro te Naaldwijk namens de Stichting Beheer Cluster Bergschenhoek te Bergschenhoek (hierna: de Stichting) aan de Directeur van de Dienst uitvoering en toezicht Energie (hierna: de directeur DTe) een verzoek ingediend tot verlening van een ontheffing in de zin van artikel 15, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998.

Op het verzoek is de openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) toegepast. De aanvraag heeft vervolgens voor een periode van vier weken voor belanghebbenden ter inzage gelegen. Hiervan is mededeling gedaan in Staatscourant nr. 101 van 1 juni 2004. De terinzagelegging van de aanvraag heeft niet geleid tot het naar voren brengen van een zienswijze daaromtrent.

WETTELIJK KADER

Wetswijziging

Op 14 juli 2004 is een wijziging van onder andere artikel 15 van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet) in werking getreden. Deze wijziging betekent onder andere dat het oude artikel 15, tweede lid, onderdeel d, van de E-wet geen zelfstandige grond voor een ontheffing meer is. Aangezien uw aanvraag is ingediend vóór de inwerkingtreding van deze wijziging, wordt deze aanvraag ingevolge artikel VI, achtste lid, van de "Wijziging van de E-wet en de Gaswet in verband met implementatie en aanscherping toezicht netbeheer" behandeld volgens het recht zoals dat gold vóór 14 juli 2004.

Mandaat

Bij wijzigingsbesluit van 4 juli 2004¹ heeft de Minister van Economische Zaken aan de directeur DTe mandaat, volmacht en machtiging verleend tot het nemen van besluiten en verrichten van overige handelingen die verband houden met onder meer artikel 15 van de E-wet. Voormeld wijzigingsbesluit is op 16 juli 2004 in werking getreden. Derhalve kunnen besluiten tot het al dan niet verlenen van een ontheffing ex artikel 15, tweede lid, van de E-wet vanaf 16 juli 2004 in mandaat worden genomen door de directeur DTe.

¹ Besluit van de Minister van Economische Zaken van 4 juli 2004, nr. WJZ 4043759, houdende wijziging van het Besluit mandaat, volmacht en machtiging EZ. Zie Staatscourant van 13 juli 2004, nr. 131, p. 11.

Artikel 15 E-wet

Alvorens kan worden bepaald of een ontheffingsaanvraag kan worden gehonoreerd, moet worden vastgesteld of de aanvrager het recht van gebruik heeft van een net zoals gedefinieerd in de E-wet. Uit de wetsgeschiedenis volgt dat alleen sprake is van een net indien andere natuurlijke personen of rechtspersonen dan de aanvrager verbonden zijn aan het net van de aanvrager en een meetinrichting is geplaatst tussen deze rechtspersonen en het net.²

Vervolgens dient te worden vastgesteld of het net in de zin van de E-wet niet onder de bagatelbepaling van artikel 15, eerste lid, valt. In deze bepaling wordt aangegeven dat geen netbeheerder hoeft te worden aangewezen voor een net met een spanningsniveau van ten hoogste 0,4 kV en een verbruik van ten hoogste 0,1 GWh per jaar, waarvan een ander dan een leverancier of een netbeheerder een recht van gebruik heeft.

Ten slotte dient het net in de zin van de E-wet, dat niet onder de bagatelbepaling valt, te worden getoetst aan de criteria genoemd in artikel 15, tweede lid, van de E-wet. Een ontheffing kan alleen worden verleend aan een aanvrager die over een net beschikt waarop een beperkt aantal afnemers is aangesloten. Daarbij dient het net van de aanvrager aan één van de vier volgende criteria te voldoen:

- a. het net is bestemd om de aanvrager te voorzien van elektriciteit dan wel om het centrale bedrijfsproces van de aanvrager te ondersteunen;
- b. het net is bestemd om een aantal samenwerkende rechtspersonen te voorzien van elektriciteit en de samenwerking van deze rechtspersonen een betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functionerende energiehuishouding in hun vestigingen ten doel heeft;
- c. ten aanzien van het net zijn kwaliteitseisen van toepassing die in betekenende mate afwijken van de voorwaarden die de directeur DTe op grond van artikel 36 van de E-wet heeft vastgesteld.
- d. de aanvrager is geen netbeheerder en is niet in een groepsmaatschappij met een netbeheerder verbonden en de aanvrager:
 - zal een overeenkomst sluiten met de netbeheerder van het net waarop zijn net is aangesloten om te waarborgen dat de uitvoering van de taken van die netbeheerder niet worden belemmerd, en
 - zal degene die daarom verzoekt voorzien van een aansluiting op het net van de aanvrager dan wel een aanbod zal doen om met gebruikmaking van het desbetreffende net ten behoeve van de verzoeker transport van elektriciteit uit te voeren met inachtneming van redelijke tarieven en voorwaarden alsmede van de voorschriften bedoeld in artikel 15, derde lid, E-wet.

Om in aanmerking te komen voor een ontheffing moet de aanvragende rechtspersoon beschikken over een net waarop een beperkt aantal natuurlijke personen of rechtspersonen is aangesloten. In de wetsgeschiedenis wordt aangegeven dat er geen scherpe getalsgrens valt te geven om te

² Tweede Kamer, vergaderjaar 1998-1999, 26 303, nr. 7

bepalen of aan een net een beperkt aantal afnemers is verbonden.³ Mede in dit verband is ervoor gekozen de beoordeling of er wel of niet sprake is van een beperkt aantal aansluitingen afhankelijk te laten zijn van de mate waarin het publiek belang wordt gediend. Het is aan de ontheffingsaanvrager zelf om te onderbouwen op welke wijze bij verlening van een ontheffing het publiek belang wordt gediend.

Bestaande en toekomstige elektriciteitsnetten

In artikel 15 E-wet wordt gesproken over 'een net'. Uit die bewoordingen zou opgemaakt kunnen worden dat alleen voor bestaande netten een ontheffing kan worden verleend. Ook artikel 10 van de E-wet, het artikel waaruit de ontheffingsaanvraag voortvloeit, impliceert dat. In artikel 10, derde lid, E-wet wordt namelijk bepaald dat de rechtspersoon die een recht van gebruik heeft van een net, voor het beheer van dat net een naamloze of besloten vennootschap als netbeheerder aanwijst. Een verwijzing naar toekomstige netten ontbreekt ook hier. Uit de wetsgeschiedenis kan ook niet worden afgeleid dat aandacht is besteed aan toekomstige netten. Er wordt, met andere woorden geen aandacht geschonken aan het feit dat in de praktijk ook behoefte bestaat aan een ontheffing voor het aanwijzen van een netbeheerder voor een toekomstig, nog aan te leggen, elektriciteitsnet. Er bestaat echter wel degelijk behoefte aan ontheffingen voor toekomstige netten. Op deze wijze kan namelijk zekerheid worden verkregen over de plichten van de toekomstige neteigenaar en kan door hem een gedegen afweging worden gemaakt over het wel of niet aanleggen van een net.

Ondanks dat niet over een toekomstig net wordt gesproken, zijn er evenmin aanwijzingen te vinden die er op duiden dat de wetgever expliciet bedoeld heeft ontheffingsaanvragen die zien op toekomstige elektriciteitsnetten, uit te sluiten. Het lijkt er veel meer op dat dit punt tijdens de totstandkoming van de E-wet niet expliciet is meegenomen.

Vanwege de bestaande behoefte en het feit dat ontheffingverlening voor toekomstige elektriciteitsnetten niet expliciet wordt uitgesloten, is de directeur DTe van oordeel dat ontheffingverlening voor deze netten mogelijk is, mits de te realiseren situatie onder één van de hierboven genoemde criteria valt.

BEOORDELING

De Stichting is een samenwerkingsverband van zes tuinbouwbedrijven met een gezamenlijke gasoppervlakte van ruim 20 ha. De samenwerking van deze bedrijven krijgt op verschillende manieren gestalte, onder meer op het gebied van de energiehuishouding. Drie van de zes kwekerijen zijn groeilicht gaan toepassen om in de winter een hogere productie te kunnen realiseren. Hierbij is gekozen voor een warmtekrachtinstallatie van 1,6 MWe en een elektriciteitsaansluiting van 1,6 MWe. De totale elektriciteitsvraag van de afnemers is 3,2 MWe. Tijdens de belichtingsuren wordt derhalve 50% van de benodigde elektriciteit ingekocht en 50% wordt opgewekt door de warmtekrachtinstallatie. In de periode dat er niet wordt belicht levert de warmtekrachtinstallatie de opgewekte elektriciteit terug aan het openbare elektriciteitsnet.

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 621, nr. 3

In verband met vorenstaande is in dit geval sprake van een elektriciteitsnet in de zin van artikel 1, onder i, E-wet met daarop drie aangeslotenen. Gelet op het opgegeven eindverbruik van elektriciteit en het spanningsniveau van het net valt het net niet onder de bagatelbepaling van artikel 15, eerste lid, E-wet .

De Stichting zal beschikken over het elektriciteitsnet, zoals bedoeld in artikel 10, derde lid, E-wet . De Stichting wordt hiermee geacht het recht van gebruik op het net te hebben. Tevens zal op het net een beperkt aantal afnemers zijn aangesloten (in casu 3 afnemers) als omschreven in artikel 15, tweede lid, aanhef, E-wet.

De Stichting is geen netbeheerder en niet in een groepsmaatschappij verbonden met een netbeheerder.

Het net is bestemd om een aantal samenwerkende natuurlijke personen of rechtspersonen te voorzien van elektriciteit terwijl de samenwerking ten doel heeft een betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functionerende energiehuishouding te realiseren. De warmte die vrijkomt bij de elektriciteitsopwekking van de warmtekrachtinstallatie wordt opgeslagen in de warmteopslagtanks en volledig afgenomen de door zes bij de Stichting aangesloten tuinbouwbedrijven. De rookgassen van de warmtekrachtinstallatie worden gecondenseerd, gereinigd en vervolgens gedoseerd in één van de tuinbouwbedrijven om het groeiproces te stimuleren.

Op grond van bovenstaande voldoet de ontheffingaanvrager naar het oordeel van de directeur DTe aan het bepaalde in artikel 15, tweede lid, onder deel b, van de E-wet.

BESLUIT

Gelet op het bovenstaande voldoet de Stichting aan de voorwaarden van artikel 15, tweede lid, onderdeel b, Elektriciteitswet 1998 en verleen ik hierbij ontheffing van de plicht een netbeheerder aan te wijzen op grond van artikel 15, tweede lid, onderdeel b, Elektriciteitswet 1998 onder de volgende voorschriften.

1. De ontheffinghouder verstrekt aan de directeur DTe binnen redelijke termijn de gegevens en inlichtingen die de directeur redelijkerwijs kan vorderen ten behoeve van het toezicht op de naleving door de ontheffinghouder van het bij of krachtens de Elektriciteitswet 1998 bepaalde.
2. Eventuele naam- en adreswijzigingen dient de ontheffinghouder onverwijld aan de directeur DTe te melden.
3. Op schriftelijk verzoek van een ieder die aangesloten is op het net van de ontheffinghouder, dient de ontheffinghouder met de aangeslotene te onderhandelen over de tarieven die de ontheffinghouder berekent voor het gebruikmaken van zijn net. Daarbij dient de ontheffinghouder een onderscheid te maken in transporttarieven, aansluittarieven en systeemtarieven. De ontheffinghouder is verplicht om op schriftelijk verzoek van deze aangeslotene, een schriftelijk voorstel te doen met betrekking tot bovengenoemde tarieven.
4. De voorwaarden als bedoeld in artikel 36 van de Elektriciteitswet 1998, zoals deze zijn of zullen worden vastgesteld door de directeur van de dienst, zijn van overeenkomstige toepassing op het net van de ontheffinghouder. Tussen de ontheffinghouder en een aangeslotene of een ieder die een aansluiting wenst, kan schriftelijk worden overeengekomen dat (een deel) van deze voorwaarden niet van toepassing zijn. De directeur DTe kan nadere eisen stellen met betrekking tot de voorwaarden. Binnen drie maanden nadat één of meer van de bij de onderhandelingen betrokken partijen een schriftelijk verzoek heeft gedaan, dienen de onderhandelingen zoals bedoeld in artikel 3 te zijn afgerond.
5. De ontheffinghouder meldt elke wijziging in de eigendomsverhoudingen in zijn net onverwijld aan de directeur DTe.

Den Haag,

Datum: 30 augustus 2004

de Minister van Economische Zaken,
namens deze:

w.g.

Ir. G.J.L. Zijl

De directeur van de Dienst uitvoering en toezicht Energie

Tegen dit besluit kan degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Juridische Dienst van de Nederlandse Mededingingsautoriteit, Postbus 16326, 2500 BH Den Haag.